

Seat No. : _____

NN-115

November-2025

B.A., Sem.-III

**DSC-C-SOC-232 : Sociology
(Rural Sociology)**

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

1. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી તેનું વિષયવસ્તુ જણાવો. 10
અથવા
1. ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનાં અભ્યાસનું મહત્ત્વ જણાવો. 10
2. ગ્રામીણ સમાજનો અર્થ આપી ભારતીય ગ્રામીણ સમાજની વિશેષતાઓ જણાવો. 10
અથવા
2. ભારતીય ગ્રામીણ જીવનનિર્વાહની રીતો જણાવો. 10
3. ગ્રામીણ સામુદાયિક વિકાસ યોજનાઓની સમજૂતી આપો. 10
અથવા
3. ગ્રામીણ સામાજિક વિકાસમાં પંચાયતી રાજનું યોગદાન જણાવો. 10
4. સ્થળાંતરનો અર્થ આપી સ્થળાંતરના કારણો જણાવો. 10
અથવા
4. નિરક્ષરતાનો અર્થ આપી નિરક્ષરતાના કારણો જણાવો. 10

- (1) ભારતમાં ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ સ્વાતંત્ર્ય પૂર્વે બ્રિટિશ યુગમાં થયો.
- (2) પરંપરાગત ગ્રામીણ પંચાયતો હજુ પહેલા જેટલી જ શક્તિશાળી છે.
- (3) ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર ગ્રામીણ સમસ્યાઓનો અભ્યાસ કરતું નથી.
- (4) ગ્રામ ભારતની અર્થવ્યવસ્થા મુખ્યત્વે ઉદ્યોગ પર આધારિત છે.
- (5) ભારતીય ગ્રામ સમુદાયમાં સામાજિક સ્તરીકરણ જ્ઞાતિ તેમજ વર્ગના પાયા પર રચાયેલું છે.
- (6) ગ્રામીણ વ્યવસાયો મુખ્યત્વે માનવીના શ્રમ દ્વારા ચાલે છે.
- (7) સમુદાય વિકાસ કાર્યક્રમ 1952માં અમલમાં મૂકવામાં આવ્યો.
- (8) મહાત્મા ગાંધી નેશનલ રૂરલ એમ્પ્લોયમેન્ટ ગેરેન્ટી એક્ટ (મનરેગા) 2007માં અમલમાં આવ્યો.
- (9) પંચાયતી રાજને લીધે ગ્રામ સમાજમાં નવા નેતૃત્વનો ઉદ્ભવ થયો છે.
- (10) ભૂમિ સંબંધોમાં પ્રવર્તતી અનિચ્છનીય પરિસ્થિતિઓને ગરીબીની સમસ્યા કહેવાય.
- (11) આર્થિક વિકાસ માટે માનવીય સંસાધનો અગત્યનું પરિબળ છે.
- (12) વીસ મુદ્દાનો કાર્યક્રમ હવે TPP-2006 તરીકે ઓળખાય છે.

Seat No. : _____

NN-115

November-2025

B.A., Sem.-III

DSC-C-SOC-232 : Sociology

(Rural Sociology)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Give the meaning of Rural Sociology and its subject matter. **10**

OR

1. Explain the importance of studying Rural Sociology. **10**

2. Give the meaning of Rural society and characteristics of Indian Rural Society. **10**

OR

2. Explain the methods of Indian Rural Livelihood. **10**

3. Explain the Rural Community Development Schemes. **10**

OR

3. Explain the contribution of Panchayati Raj in Rural Social Development. **10**

4. Give the meaning of Migration and its reasons. **10**

OR

4. Give the meaning of Illiteracy and its reasons. **10**

5. State whether the following statements are True or False : (Any **ten**)

10

- (1) Rural sociology in India originated in the British era before Independence.
 - (2) Traditional village Panchayats are still as powerful as ever.
 - (3) Rural sociology does not study rural problems.
 - (4) The economy of rural India is mainly dependent on industry.
 - (5) Social stratification in Indian rural communities is based on caste and class.
 - (6) Rural business are mainly run by human labour.
 - (7) The Community Development Program was implemented in 1952.
 - (8) The Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (MNREGA) came into effect in 2007.
 - (9) Panchayati Raj has led to the emergence of new leadership in rural society.
 - (10) The undesirable conditions prevailing related to land are called problem of poverty.
 - (11) Human Resources is an important factor for economic development.
 - (12) The Twenty Point Programme is now known as TPP-2006.
-